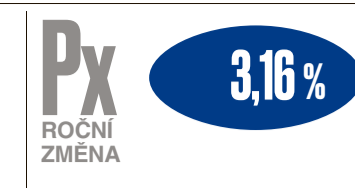

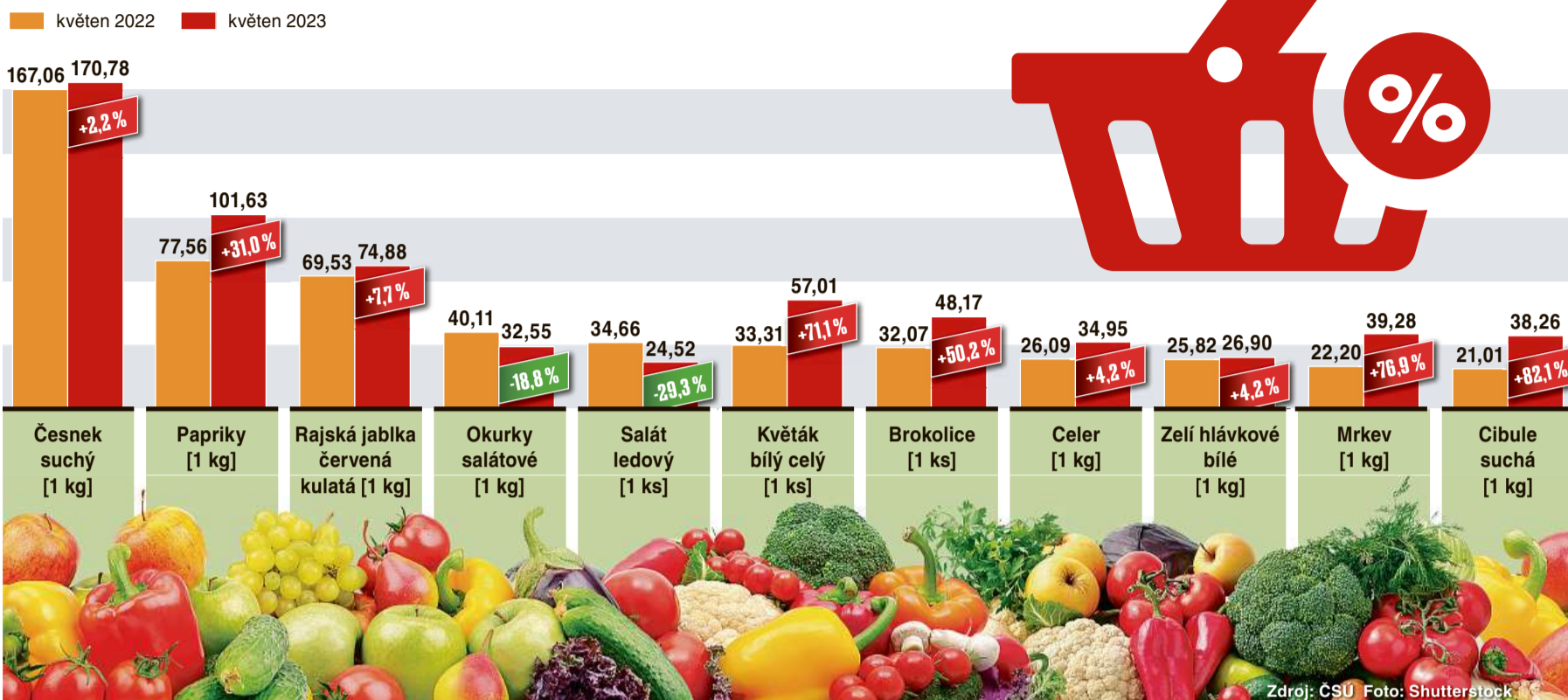
PALIVA		včera	předtýd.
Pramen: Burzy, CCS, Patria			
Benzin	37,37	37,33	37,29
Nafta	32,28	32,24	31,82

BURZY		index	změna %
Nikkei 225	33 193,99	2,02	
Hang Seng	19 172,05	0,12	
FTSE 100	7 500,49	0,52	
DAX	15 949,00	0,64	
CAC 40	7 286,32	0,98	
WIG 20	2 045,00	0,28	

Za kolik se prodává zelenina

(výběr, průměrné ceny v Kč)

Zelenina zdražila. Mrkev o 77 procent, cibule o 82

Ceny na starou úroveň už neklesnou, produkci zdražuje zavlažování a energie

Jan Drahorád
redaktor MF DNES

► Pokračování ze str. 1

Už před několika lety překonal schodek agrárního zahraničního obchodu se zeleninou deset miliard korun. Její spotřeba dlouhodobě roste, průměrný obyvatel ČR jí sní ročně 96,8 kilogramu, například v roce 2012 ještě šlo o 77,8 kg. Největší tempo růstu cen je vidět u cibule. Ta je, co do hmotnosti, druhou nejčastěji konzumovanou zeleninou v ČR, podle posledních dat za předloňský rok jí každý obyvatel ČR v průměru snědl 12,3 kilogramu, překonala ji pouze spotřeba rajčat s 12,6 kilogramy. Její nedostatek se objevil už v únoru, zhruba v polovině března se prodávala v obchodech poslední česká cibule z loňského roku.

Některé státy jako Turecko, Maroko nebo Kazachstán se rozhodly její vývoz pozastavit. Za loňskou špatnou úrodou stojí například i záplavy v Pákistánu nebo mrazy ve střední Asii, v severní Africe se ve velkém řešilo také sucho a nárůst cen osiv a hnojiv.

Cena roste od února

Podle tajemnice Zelinářské unie Čech a Moravy Zuzany Příbylové rostou ceny od února. „Drží se tam nahoře, protože hlavní vlna v pěstitelských oblastech teprve přijde, teprve nyní se začíná sklízet,“ popsala.

Na odhady možného poklesu je ale nyní unie podle ní velmi opatrná. „Vývoj letos bude jiný než v běžných letech. Ceny neudáváme my, ale Evropa. Obvykle s novou sklizní ceny klesají, ale letos se to neodvážme odhadnout,“ řekla MF DNES.

Podle mluvčí Agrární komory ČR

„Stačí, aby byla na jihu velká úroda, a Češi na náklady cenami nedosáhnou.“

Barbory Pánkové má domácí produkce zeleniny letos zhruba dvouaž třítydenní zpoždění. „Projevuje se také extrémní sucho, kterému čelí producenti zeleniny v jižní Evropě. Konkrétně u cibule má na spotřebitelskou cenu vliv situace ve střední Evropě, kde je této komodity nedostatek. Současně je třeba říct, že do cen zeleniny na pultech se promítají kromě cen zemědělců

dále náklady na přepravu, na skladování, ale především přírůžka řetězců,“ popsala mluvčí.

Svaz obchodu a cestovního ruchu registruje u hlavních zeleninových komodit nárůst o 20 procent. „Podle očekávání by ceny těchto plodin měly klesat v závislosti na zvedajících se objemech lokální produkce v následujících týdnech. Abychom podobné velké výkyvy do budoucna eliminovali, je potřebné změnit dotační politiku a podporu přání zákazníků, lokální produkce by měla vydržet i mimo sezonu. „Obchodní řetězce jsou připravené odebrat komplet celou českou produkci, pokud splní požadavky na kvalitu a cenu. Ta však musí být na trhu dostupná,“ dodala ředitelka.

Pěstební plochy se snížily

Podle ní by měl stát více podpořit možnosti skladování, balení podle přání zákazníků, lokální produkce by měla vydržet i mimo sezonu. „Obchodní řetězce jsou připravené odebrat komplet celou českou produkci, pokud splní požadavky na kvalitu a cenu. Ta však musí být na trhu dostupná,“ dodala ředitelka.

Unie si pak stále stojí za jarní informací, že letos plochy se zeleninou klesnou o dvacetinu. „A bude extrémně důležité, jak finančně dopadne letošní rok, protože u zeleniny vám nevydělají všechny druhy, ale vždycky jeden zaplatí ty ostatní,“ uvedla tajemnice.

Unie si pak stále stojí za jarní informací, že letos plochy se zeleninou klesnou o dvacetinu. „A bude extrémně důležité, jak finančně dopadne letošní rok, protože u zeleniny vám nevydělají všechny druhy, ale vždycky jeden zaplatí ty ostatní,“ uvedla tajemnice.

Výkonnou ekonomiku můžeme mít i bez eura

PRAHA Česká ekonomika v současné době není v dobré kondici. Schází vize do budoucna, na kterou by se politici měli zaměřit, myslí si Zdeněk Zajíček, který se před pár týdny stal novým šéfem Hospodářské komory. Ten v Rozstřelu portálu iDNES.cz také uvedl, že potenciál z devadesátých let už česká ekonomika vyčerpala a nyní by se mělo přijít s novým transformačním scénářem. „Podnikání chybí na příštích deset a více let potřebná vize. Je zcela evidentní, že po úspěšných třiceti letech se potenciál českého hospodářství vyčerpá. Brzdí nás naše přemýšlení a z pozice prezidenta Hospodářské komory bych rád pomohl tomu, abychom našli shodu na tom, kde má mít Česká republika v Evropě i celém světě své místo,“ uvedl Zajíček s tím, že celospolečenská vize by měla zastřešit konkrétní strategie pro jednotlivé segmenty české ekonomiky.

Podle Zajíčka by Česká republika měla nadále zůstat křížovatkou Evropy, a právě poloha země by měla být do budoucna velkou strategickou výhodou. Proto je podle něj potřeba, aby přes naše území tekly energetické, dopravní i datové sítě.

Zajíček si myslí, že i současná vláda Petra Fialy má svou vizi a projevila už i odvahu. „Komora oceňuje odvahu vlády ve vztahu ke konsolidačnímu balíčku. Není možné se neustále zadlužovat, je potřeba hledat úspory. Jde o cestu správným směrem,“ tvrdí prezident komory s tím, že vláda by ale do budoucna neměla zapomínat na strategické investice.

K euru se Zajíček staví rezervovaně. V současné chvíli jde podle něj o výhodu, že tuto měnu Česko ještě nepřijalo. Projevuje se to třeba v oblasti inflace, neboť nositelé měnové politiky mohou na změny cenových hladin reagovat pružněji. (jla)

Získat úvěr na energetické úspory bude jednodušší

Zástupci ministerstva financí, ministerstva životního prostředí a Asociace českých stavebních spořitelů podepsali memorandum o spolupráci. To má zajistit, aby lidé získali na jednom místě přístup k úvěrům, poradenství a dotacím pro investice do energeticky úsporných opatření pro svou domácnost. „Podepsali jsme memorandum o spolupráci. Vnímám ho jako šanci pro domácnosti, jak snížit své výdaje na energii i zlepšit životní prostředí,“ komentoval akt ministr financí Zbyněk Stanjura.

Od začátku příštího roku se podle něj má spolupráce přetavit v konkrétní kroky. Jednou ze změn má být například to, aby se z poboček stavebních spořitelů stala informační místa pro energetické přestavby a úspory. Poradenství bude

zdarma. „Čtrnáct set poboček stavebních spořitelů se stane kontaktními místy, která dokážou poradit jak s vyřízením dotace, tak s poskytnutím úvěru,“ upřesnil ředitel Státního fondu životního prostředí Petr Valdmán.

Půjčka by měla zahrnovat fixaci sjednaného úroku na celou dobu splatnosti s tím, že splácet je možné až 25 let.

Signatáři věří, že půjčka rozšíří okruh domácností, které si budou moci dovolit investovat do energeticky úsporných opatření. „Člověk, který má dnes dosáhnout na úvěr, musí dostat finančnímu scoringu, který určuje Česká národní banka. Musíme zjistit, jestli má dost prostředků, aby mohl splácet. Co se

ale do budoucna změnil a úvěr na energetické úspory se díky tomu otevře pro více lidí, je, že aktuálně

banka nebere ohled na to, zda člověk dostane nějakou dotaci, a posuzuje jeho úvěruschopnost pouze na základě jeho stávajícího finančního scoringu. Teď to chceme udělat tak, aby se do něj započítávala i možnost získat dotaci,“ vysvětlil Vošický.

V praxi to vypadá tak, že pokud si za současných podmínek jde člověk koupit tepelné čerpadlo za 800 tisíc, tak banka posuzuje jeho schopnost splácet na celou částku. Do budoucna ale v případě, že by dostal dotaci ve výši 400 tisíc, tak ho bude banka posuzovat pouze na zbyvajících 400 tisíc. (alis)

25
Až do tolika let bude možné rozložit splátky úvěru.

Počet pracovní neschopnosti stoupl o téměř 90 procent

PRAHA Počet případů pracovní neschopnosti stoupl mezi lety 2019 a 2022 o 88 procent. V případě mužů činil nárůst 83 procent, u žen 92 procent. Vyplyvá z analýzy, kterou zveřejnila Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP). Je podle ní otázkou, do jaké míry tento vývoj způsobilo zrušení karenční doby v červenci 2019, kdy začaly být zaměstnancům hrazeny i první tři dny nemoci, a do jaké míry to způsobovaly jiné faktory.

„Zrušení karenční doby přineslo dva specifické dopady - výraznější zvýšení příjmů nemocných zaměstnanců a na druhé straně zvýšení nákladů zaměstnavatelů v řádu několika miliard korun ročně,“ uvedl předseda představenstva asociace Josef Jaroš.

„Kompenzace poskytovaná státem ve formě snížení nemocenských odvodů je nedostatečná a nepokrývá ani celé dva dny dočasné pracovní neschopnosti z důvodu nemoci zaměstnanců,“ doplnila místopředsedkyně představenstva asociace Pavla Břečková. Zaměstnavatelé také argumentují tím, že je nemocenská s placením prvních tří dnů nemoci často zneužívána. Zhruba polovina zaměstnavatelů podle ní řeší tuto problematiku poskytováním několika dnů specifického placeného volna, takzvanými sick days.

Nejnižší průměrné procento pracovní neschopnosti je podle asociace v malých podnicích od jednoho do 49 zaměstnanců, kde činí 4,9 procenta. Naopak nejvyšší průměr je ve středních podnicích (od 100 do 499 zaměstnanců), kde přesahuje šest procent.

Karenční doba bez náhrady výdělků v prvních třech dnech nemoci se v Česku zavedla v roce 2008. Minulá vláda ANO Andreje Babiše a ČSSD s podporou komunistů ji od července 2019 zrušila. (ČTK)

Železnice

Pendolino slaví dvacet let

Před dvaceti lety dorazila na české koleje první moderní souprava s naklápací skříní - pendolino. Po překonání problémů přinesla pokrok. V roce 2005 zkrátila cestu z Prahy do Ostravy o zhruba půl hodiny na 3 hodiny a 19 minut. Dnes jízdní řád počítá s dojezdem tři hodiny a čtyři minuty. Vlak zároveň drží rychlostní rekord na českých kolejích, když v listopadu 2004 dosáhl rychlosti 237 kilometrů v hodině. V provozu ale nemůže kvůli limitům železniční sítě jezdit vyšší než 160kilometrovou rychlostí. (cfr)

Snižování sazeb

Ekonom ECB varuje trhy

Hlavní ekonom Evropské centrální banky (ECB) Philip Lane varuje trhy, aby příští dva roky nepočítaly se snižováním sazeb. Informuje o tom server CNBC. ECB v červnu zvedla základní úrokovou sazbu o čtvrt procentního bodu na čtyři procenta. Sazby zvedá od července 2022, protože se snaží snížit rekordně vysokou inflaci v eurozóně. Celková míra inflace v zemích platících eurem dosáhla v květnu meziroční úrovně 6,1 procenta. (ČTK)